

7. SINIF

BENİM

TÜRKÇE

Akıllı tahtaya uyumludur.

KISA ve NET

ÇALIŞMA

DEFTERİM

7. SINIF

BENİM TÜRKÇE ÇALIŞMA DEFTERİM

ISBN 978-625-7868-58-7

YAZAR MURAT KOŞAR

DİZGİ GRAFİK
Hilal-Serdal Ünal

BASKI KORZA BASIM

www.ornekakademi.com

/ornekakademi

ÖRNEK AKADEMİ

Adres : İvedik Caddesi No: 253/B Yenimahalle/Ankara

Tel : 0 530 467 61 94

Mail : bilgi@ornekakademi.com

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Örnek Akademi Basın Yayın Dağ. Eğ. Dan. San. ve Tic. Ltd. Şti'ye aittir. Herhangi bir şekilde izin alınmadan, yayınların tümü ya da bir kısmı, mekanik, fotokopi, elektronik ortam ve benzeri başka yöntemlerle kayıt altına alınamaz, çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Değerli Meslektaşlarımız,

Sevgili Öğrenciler

İletişim çağındaki gelişmeler, bilginin hızla yenilenmesi ve yayılmasını sağlamaktadır. Bu durum, doğal olarak eğitim-öğretimin her alanını etkiliyor. Artık klasik eğitim yaklaşımlarının değişimlere uyum sağlaması mümkün görünmüyor. Çoklu zeka ve yapılandırıcı eğitimin tüm aşamalarının okullarda ve diğer eğitim kurumlarında kullanılması bir zorunluluk oldu.

Milli Eğitim Bakanlığının ortaokulların tüm sınıf düzeylerinde uyguladığı yeni yaklaşımlar, beraberinde yeni materyalleri, yardımcı malzemeleri gerekli kılıyor.

Örnek Akademi Yayınları olarak bizler, tüm sınıf düzeylerinde yukarıda sözünü ettiğimiz yaklaşım doğrultusunda yepyeni ürünlerle karşınıza çıkıyoruz.

Eğitim-öğretim hayatının önemli bir döneminde olan 7. Sınıf öğrencilerimizin elde edecekleri başarı yolunda "Benim Türkçe Çalışma Defterim" kitabımız, büyük bir eksiği dolduracaktır. Özellikle uygulamalarla bütün konuların her aşamasını tek tek her öğrencinin zihnine kazıma konusunda iddiamız büyüktür.

Başarı dileklerimizle!

1. ÜNİTE

ERDEMLER

A. SÖZCÜKTE ANLAM

a. Gerçek (Temel) Anlam.....	11
b. Mecaz Anlam.....	11
c. Terim Anlam.....	11

B. CÜMLEDE ANLAM

a. Örtülü Anlam.....	14
b. Yakın Anlamlı Cümleler.....	15
c. Anlamca Çelişen (Karşıt Anlamlı) Cümleler.....	16
ç. Cümle Tamamlama.....	17
d. Cümle Oluşturma.....	18

C. PARAGRAFTA ANLAM

a. Paragrafın Anahtar Kelimeleri.....	19
b. Paragrafın Başlığı.....	20
c. Paragrafın Konusu.....	21
ç. Paragrafın Ana Düşüncesi (Ana Fikri).....	22
d. Paragrafın Yardımcı Düşüncesi.....	23

Ç. FİİLLER (EYLEMLER)

a. Anlamına Göre Fiiller.....	25
-------------------------------	----

D. YAZIM KURALLARI

a. Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler.....	33
---	----

E. NOKTALAMA İŞARETLERİ

a. Nokta (.).....	36
b. Virgül.....	38
c. Noktalı Virgül (;).....	41
ç. İki Nokta (:).....	41

TESTLER.....43

2. ÜNİTE

MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK

A. SÖZCÜKTE ANLAM

a. Eş Anlamlı (Anlamdaş) Sözcükler.....	57
b. Zıt (Karşıt) Anlamlı Sözcükler.....	58
c. Eş Sesli (Sesteş) Sözcükler.....	59

B. CÜMLEDE ANLAM

a. Neden-Sonuç (Sebeup-Sonuç) Cümleleri.....	61
b. Amaç-Sonuç Cümleleri.....	62
c. Koşul-Sonuç Cümleleri.....	63

C. PARAGRAF BİLGİSİ

a. Paragrafın Bölümleri.....	65
b. Paragraf Oluşturma	67
c. Paragraf Tamamlama	68
ç. Paragrafı İkiye Bölme	70
d. Paragrafın Akışını Bozan Cümle	72
e. Paragrafta Cümlelerin Yerini Değiştirme	74
f. Paragrafta Soru	76

Ç. YAZIM KURALLARI

a. Bağlaç Olan da/de'nin Yazılışı.....	81
b. Durum Eki Olan -da/-de'nin Yazımı	81
c. Bağlaç Olan k'nin Yazılışı	82

D. NOKTALAMA İŞARETLERİ

a. Üç Nokta (...)	83
b. Soru İşareti (?)	85
c. Ünlem İşareti (!)	85

TESTLER87

3. ÜNİTE

KİŞİSEL GELİŞİM

A. SÖZCÜKTE ANLAM

a. Sözcük Gruplarında Anlam.....	101
b. İkişemeler.....	105

B. CÜMLEDE ANLAM

a. Öznel Anlamalı Cümleler.....	107
b. Nesnel Anlamalı Cümleler	107
c. Tanım Cümleleri.....	108
ç. Karşılaştırma Cümleleri	108
d. Doğrudan Anlatım Cümleleri	109
e. Dolaylı Anlatım Cümleleri	109

C. HİKÂYENİN UNSURLARI

Ç. ANLATICI BAKIŞ AÇILARI

a. Hâkim-İlâhi (Tanrısal) Bakış Açısı.....	113
b. Kahraman Bakış Açısı	113
c. Gözlemci Bakış Açısı.....	113

D. METİN TÜRLERİ (BİYOGRAFİ / OTOBİYOGRAFİ)

a. Biyografi Nedir?.....	115
b. Biyografinin Özellikleri Nelerdir?	115
c. Otopiyografi Nedir?.....	115

E. FİLLER

a. Olumsuzluk Eki.....	117
b. Soru Edatı	117
c. Fiillerde Zaman (Kip, Anlam) Kayması	118

F. ZARFLAR (BELİRTEÇLER)

a. Durum Zarfları	119
b. Zaman Zarfı.....	120
c. Yer-Yön Zarfı	121
ç. Miktar Zarfı	122
d. Soru Zarfı	123

G. YAZIM KURALLARI

a. Tarihlerin Yazımı	126
b. Yön Bildiren Sözcüklerin Yazımı.....	126
c. Güneş, Dünya ve Ay Sözcüklerinin Yazımı.....	127
ç. Sayıların Yazımı	127

H. NOKTALAMA İŞARETLERİ

a. Kısa Çizgi (–).....	129
b. Uzun Çizgi (—).....	130
c. Eğik Çizgi (/).....	130
ç. Tırnak İşareti (" ").....	131

TESTLER.....133

4. ÜNİTE

MİLLÎ KÜLTÜRÜMÜZ

A. SÖZ SANATLARI

a. Kişileştirme (Teşhis).....	151
b. Konuşturma (İntak).....	152
c. Benzetme (Teşbih).....	153
ç. Abartma (Mübalağa).....	154

B. 6 ŞAPKALI DÜŞÜNME TEKNİĞİ

C. ŞİİRDE TEMA / KONU / YORUM

Ç. EK-FİİL

D. NOKTALAMA İŞARETLERİ

a. Tek Tırnak İşareti (' ').....	165
b. Yay Ayraç ().....	165
c. Kesme İşareti (').....	166

TESTLER.....171

5. ÜNİTE

BİLİM VE TEKNOLOJİ

A. KURGUSAL VE GERÇEKÇİ METİNLER

a. Kurgusal Metinler	185
b. Gerçekçi Metinler	185

B. GRAFİK OKUMA

a. Grafik Çeşitleri	190
---------------------------	-----

TESTLER	195
----------------------	------------

6. ÜNİTE

OKUMA KÜLTÜRÜ

A. FİLDE YAPI

a. Basit Yapılı Fiiller	203
b. Türemiş Fiil	204
c. Birleşik Fiiller	205

B. YAZIM KURALLARI

a. İkemelerin Yazımı	208
b. Pekiştirmelerin Yazımı	208
c. Kısaltmaların Yazımı	208
ç. Birleşik Fiillerin Yazımı	210

TESTLER	211
----------------------	------------

7. ÜNİTE

DOĞA VE EVREN / ZAMAN VE MEKÂN

A. GÖRSEL OKUMA, YORUMLAMA

B. CÜMLEDE ANLAM

a. Beklenti Cümleleri	220
b. Gerçekleşmemiş Beklenti Cümleleri	220
c. Öneri Cümleleri	221
ç. Uyarı Cümleleri	221
d. Sitem Cümleleri	222
e. Yakınma Cümleleri	222
f. Pişmanlık Cümleleri	223
g. Hayıflanma Cümleleri	223
ğ. İçerik (Konu) Cümleleri	224
h. Üslup (Biçem) Cümleleri	224

ı. Küçümseme Cümleleri	225
i. Azımsama Cümleleri	225
j. Eleştiri Cümleleri	226
k. Öz Eleştiri Cümleleri	226
l. Ön Yargı Cümleleri	227
m. Tasarı Cümleleri	227
n. Kesinlik Bildiren Cümleler	228
o. Yadsıma Cümleleri	228
ö. Kanıksama Cümleleri	229
p. Aşamalı Durum Bildiren Cümleler	229
C. METİN TÜRLERİ (ANI / GÜNLÜK)	
a. Günlük-Anı	230
Ç. ANLATIM BİÇİMLERİ	
a. Açıklama	232
b. Tartışma	232
c. Betimleme	232
ç. Öyküleme	233
D. DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI	
a. Tanımlama	235
b. Karşılaştırma	235
c. Örneklendirme	235
ç. Tanık Gösterme	235
d. Sayısal Verilerden Yararlanma	236
E. ANLATIM BOZUKLUKLARI	
TESTLER	241

ERDEMLER

! Neler Öğreneceğiz Neler

1. Sözcüklerin cümle içinde kazandıkları anlam ve anlatım özelliklerini, aynı kavram alanına giren kelimelerin özelliklerini,
2. Sözcüklerin metin içinde kazandığı gerçek, mecaz, terim gibi anlamlarını ayırt etmeyi,
3. Anlamca birbirinin özdeşi olmasa da verdiği mesaj bakımından birbirine yakın olan cümleler olduğunu,
4. Cümlede kullanılan fiillerin anlam özelliklerinin ve aralarındaki farkların neler olduğunu,
5. Paragrafın konusu, ana düşüncesi ve başlığı hakkında bilgi veren sözcüklerin paragrafta anahtar kelime olarak adlandırıldığını, paragrafın ana düşüncesini ve konusunu veren bir ya da birkaç kelimelik ifadeye başlık adının verildiğini, paragrafın ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini bulmak için anahtar sözcüklerden, paragrafın konusunu bulmak için anahtar sözcüklerden ve ana düşünceden yararlanabileceğimizi,
6. Paragrafın ana düşüncesini ve konusunu veren bir ya da birkaç kelimelik ifadeye başlık adının verildiğini,
7. Noktalama işaretlerinin her birinin farklı kullanım özellikleri olduğunu öğreneceksiniz.

ERDEMLER

SÖZCÜKTE ANLAM

GERÇEK ANLAM:

Bir sözcüğün aklı ilk gelen anlamıdır.

MECAZ ANLAM:

Sözcüğün, gerçek anlamının dışında kazandığı yeni anlama denir.

TERİM ANLAM:

Bir bilim, sanat, meslek dalıyla ya da bir konuyla ilgili özel ve belirli olan sözcüktür.

CÜMLEDE ANLAM

ÖRTÜLÜ ANLAM:

Cümlede açık şekilde söylenmediği halde, cümlenin anlamından çıkarılan anlama denir.

YAKIN ANLAMLI

CÜMLE:

İki farklı cümle, anlam bakımından birbirlerine yakınsa, yakın anlamlı cümleler denir.

KARŞIT ANLAMLI

CÜMLELER:

İlettikleri duygu ve düşünce bakımından birbirleriyle çelişen cümlelerdir.

CÜMLE TAMAMLAMA:

Cümlede boş bırakılan yerlerin anlam bütünlüğünü sağlayacak şekilde doldurulmasıdır.

CÜMLE OLUŞTURMA:

Sözcük veya sözcük gruplarıyla anlamlı veya kurallı bir cümlenin oluşturulmasıdır.

PARAGRAF

ANAHTAR KELİMELER:

Bir metnin iletmek istediği mesaj için ipucu veren kelimelerdir.

PARAGRAFİN BAŞLIĞI:

Konuyu en iyi yansıtan sözcük ya da sözcük gruplarına "başlık" denir.

PARAGRAFİN KONUSU:

Bir metinde üzerinde durulan olaya ya da düşünceye "konu" denir.

PARAGRAFİN ANA

DÜŞÜNÇESİ:

Metinde okuyucuya verilerek istenen asıl düşünceye "ana düşünce" denir.

PARAGRAFİN

YARDIMCI

DÜŞÜNÇESİ:

Ana düşünceyi açıklayan destekleyen düşüncelere "yardımcı düşünce" denir.

FİLLER

Anımlarına Göre Filler:

İŞ (KILIŞ) FİLLERİ:

Öznenin isteğiyle meydana gelen fiillerdir. Bu cümlede fiiller nesne alırlar.

DURUM FİLLERİ:

Öznenin süreklilik gösteren bir durumunu anlatan fiillerdir. Bu fiiller nesne almaz.

OLUŞ FİLLERİ:

Öznenin kendi iradesi dışında geçirdiği değişimi bildiren fiillerdir. Oluş fiillerinde daha çok "zaman içerisinde kendiliğinden olma" söz konusudur.

YAZIM KURALLARI

Bir dili kullanırken yazıda ve söyleyişte kişiden kişiye farklı anlamlar oluşmaması için belirlenen ve herkes tarafından benimsenen kurallardır.

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Duygu ve düşüncelerimizi daha açık ifade etmek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak amacıyla kullandığımız işaretlere "noktalama işaretleri" denir.

Nokta, virgül ve noktalı virgül bu temanın konuları arasındadır.

A. SÖZCÜKTE ANLAM

a. Gerçek (Temel) Anlam

- Bir sözcüğün söylendiğinde akla ilk gelen anlamına “gerçek anlam” yani “temel anlam” denir. Bir sözcüğün sözlükteki ilk anlamıdır.

Örnek:

- Burnum kanayınca okuldan izin aldım.
“Burun” sözcüğü, organ adı olarak kullanıldığında gerçek anlamdadır.
- Boş valizi bana uzatarak olduğu yere oturdu.
“Boş” sözcüğü, içinde bir şey bulunmayan anlamında kullanıldığında temel anlamındadır.
- Bizim eve bu yoldan gidilir.
“Yol” sözcüğü, bir yerden bir yere ulaşmak için aşılacak uzaklık anlamında kullanıldığı için gerçek anlamdadır.

b. Mecaz Anlam

- Bir sözcüğün gerçek anlamının dışına çıkıp tamamen yeni bir anlam kazanmasına mecaz anlam denir.

Örnek:

- Bu işte kesin onun parmağı da vardır.
“Parmak” sözcüğü bu cümlede gerçek anlamından tamamen sıyrılarak yeni bir anlam kazanmış, “etki” anlamında kullanılmıştır.

c. Terim Anlam

- Bir bilim, sanat dalıyla ya da herhangi bir konuyla ilgili özel ve belirli kavramı olan sözcüklerdir.

Örnek:

- Bitkiler, besinlerinin birçok kısmını kökleri sayesinde alır.
Bu cümledeki “kök” sözcüğü bir biyoloji terimi olarak kullanılmıştır.

UYARIYORUM

Sözcükler, kullanıldıkları yere göre çeşitli anlamlar kazanır. Bu yüzden sözcüğün kullanıldığı cümleyi dikkatli, anlayarak okumalıyız.

YAZIYORUM

Kısa
ve
Net

Uyguluyorum - 1

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin gerçek anlamıyla mı, mecaz anlamıyla mı kullandıklarını cümlelerin karşısına yazınız.

Nota bilgisi konusunda çok zayıftı.

Mecaz

Bıçağın ucu çok keskin değil miydi?

Gerçek

1. İnce davranışlarıyla annemin takdirini kazanmıştı.

2. Antrenör, golü kaçıran oyuncusuna köpürdü.

3. Kırılan camları, yerden özenle topladılar.

4. Koyu renk bir pantolon ile açık renk bir gömlek giymişti.

5. Bu kuru inadı onun başına daha çok belalar açacak.

6. Çok karanlık bir adama benziyordu, bizi buraya getiren kişi.

7. Çekmecenin gözündeki pilleri gördün mü?

8. Boş laflara karnım tok benim.

9. Sakince yerinden kalkarak dışarı çıktı.

10. Dün yaptığım hareket, onu çok kırdı.

11. Soğuk havada fazla kaldım, biraz ısınmalıyım.

12. Sabaha kadar konuştu, kimseyi uyutmadı.

13. Biletimiz yandı için maça gidemedik.

14. Anahtar kelimeleri iyi tespit etmek gerekiyor.

15. Eşyaları çok ağır olduğu için ona yardım ettim.

YAZIYORUM

Kısa
ve
Net

Uygulayorum - 2

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini yanlarındaki kutucuklara yazınız.

İkizkenar üçgenin taban açıları eşittir.

Terim

Yakında bu iş elimizde patlayacak.

Mecaz

1. O, eleştiri alanında çok ünlü bir kalemdir.

2. Ceketin kolunda beyaz bir leke oluşmuş.

3. Defterimizi öğretmene teslim ettik.

4. Yakın zamanda açıortay ile ilgili ödevlerimi yapmalıyım.

5. Yıkılan hayallerini düşünüp bir iç çekmişti.

6. Arabanın tekerleği patlayınca gelmeleri zaman aldı.

7. Gayet dolu konuşmuş, hepimizi etkilemeyi başarmıştı.

8. Ağzından, Trakyalı olduğu belli oluyordu.

9. Hızlıca rok yaparak mat olmaktan kurtuldu.

10. Kedisine verdiği mama olduğu gibi duruyordu.

11. Süt o kadar sıcaktı ki içemedim.

12. Bu iş bize birkaç beden büyük geldi.

13. Daha kitabın başında çok eğlendim.

14. Anadolu'da kışlar çok soğuk geçer.

15. Fabllarda teşhis ve intak sanatı kullanılır.

16. Taşlaşmış kalbine bir söz geçiremedim.

17. Her sıvının kaynama noktası farklıdır.

18. Dağın tepesinde büyüklü küçüklü ağaçlar vardı.

19. Yağmur yağdıktan sonra gökkuşağı çıkmıştı.

20. Yolun üstündeki dükkanlar, geç saate kadar açılmış.

1.

Yukarıdaki ünlü kişilerden hangi ikisinin sözleri anlam bakımından birbirine daha yakındır?

- A) Necip Fazıl Kısakürek – Voltaire
- B) Voltaire – Lev Tolstoy
- C) Mustafa Kemal Atatürk – Andre Maurois
- D) Voltaire – Andre Maurois

2. 1. Eğer amacınızdan uzaklaşmazsanız başarı sizi bulur.
2. Amacı olmayan insana ne dersiniz boştur.
3. Hedefsiz insana kimsenin faydası dokunmaz.
4. Amaç, başarılı olmanın ilk adıdır.

Numaralanmış cümlelerden hangi ikisi aynı anlamdadır?

- A) 1 ve 2
- B) 2 ve 3
- C) 3 ve 4
- D) 1 ve 4

3. İnsanlarla iletişim kurmak, onların gönül pencerelelerinden bakabilmeye bağlıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleyle yakın anlamlıdır?

- A) İnsanları anlamak, onların duygularını anlamaktan geçer.
- B) Duyguları anlamak, görüldüğü kadar kolay değildir.
- C) İnsanların duygularını anlamaya çalışmak, özel gayret gerektirir.
- D) Gönül penceresi olmayan insanı anlamak zordur.

6. Günümüz modern dünyasında komşuluk diye bir şey kalmadı. (1) Bu, biraz da bize dayatılan apartman hayatı yüzünden başımıza gelmiştir. (2) Bazılarına göre modern yaşam için böyle davranmalıydık. (3) Oysa eskiden tüm sokakta yaşayan komşular, birbirlerini tanır ve ziyaret ederlerdi. Bence bugüne kadar acilen eski alışkanlıklarımıza ve geleneklerimize dönmeliyiz. Aksi takdirde millet özelliğimizi yitireceğiz gibi geliyor bana.

Yukarıdaki cümlelerde ek-fiilin kullanımıyla ilgili,

- Terk edilmiş alışkanlık
- Küçümseme
- Gereklilik
- Şart
- Olasılık

özelliklerinden hangilerine örnek verilmiştir?

A)	1 Terk edilmiş	B)	1 Küçümseme	C)	1 Kesinlik	D)	1 Şart
	2 Küçümseme		2 Olasılık		2 Küçümseme		2 Küçümseme
	3 Gereklilik		3 Gereklilik		3 Terk edilmiş alışkanlık		3 Olasılık

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem, söylenme anından sonra yapılmıştır?

- A) Bütün sınavların sonuçları yarın açıklanacak.
 B) Öğrenciler yine teker teker gidiyorlar.
 C) Salata yaparken elim kesilmiş.
 D) Bütün bu olanlara nasıl sevinebilirim.

8. Sınavı kazansa istediği bisikleti alacağım.

Bu cümledeki çekimli fiiller sırasıyla aşağıdaki hangi seçenekte verilmiştir?

- A) İstek kipi - emir kipi
 B) Şart kipi - istek kipi
 C) Şart kipi - gelecek zaman
 D) İstek kipi - görülen geçmiş zaman

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemi çekimli bir fiil değildir?

- A) İnsan, bilmediği bir şeyin eksikliğini hissedemez.
 B) İnsanların hayatında para sadece araçtır, amaç değil.
 C) Zafer zevkini tadabilmek için insan her şeyi denemeli.
 D) Babamızı kızdırmamak için o konulara hiç girmiyoruz artık.

10.

Henüz bu elma olgunlaşmamış

Lale

Armut iyice sararmış.

Sinan

Sadece iki tane muz alabildik.

Hale

Narlar toplanacak kadar kızarsın.

Erdem

Hangi öğrencinin kurduğu cümlede eylem oluş bildirmemektedir?

- A) Lale
 B) Sinan
 C) Hale
 D) Erdem

MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK

SÖZCÜKTE ANLAM

EŞ ANLAMLI SÖZCÜKLER:

Birbirlerini birebir karşılayabilen ve birbirlerinin yerine kullanılabilen kelimelerdir.

ZİT ANLAMLI SÖZCÜKLER:

Karşıt kavramları karşılayan, birbirleriyle çelişen anlamlar içeren sözcüklere denir.

EŞ SESLİ SÖZCÜKLER:

Yazılışları aynı fakat anlamları değişik olan kelimeler eş sesli sözcüklerdir.

PARAGRAF

GİRİŞ CÜMLESİ:

Paragrafa ele alınacak konuyu tanıtır; yazarın konuya nasıl bir yaklaşım getireceğini sezdirir.

GELİŞME CÜMLESİ:

Konuyu açıklayan, ana düşüncenin ortaya çıkmasına katkıda bulunan yardımcı düşünceleri içerir.

SONUÇ CÜMLESİ:

Belli bir bakış açısı doğrultusunda geliştirilen konunun açıklandığı, amaçlanan sonuca ulaştırıldığı, konunun bir yargıya bağlandığı cümledir.

PARAGRAF OLUŞTURMA:

Bir paragrafın bölümlere ayrılmasıyla elde edilen cümleler karışık şekilde verilir ve bu cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulması istenir.

PARAGRAF TAMAMLAMA:

Öncelikle paragrafın konu ve ana düşüncesi belirlenmelidir. Paragrafın başına, ortasına veya sonuna getirilebilecek cümle, paragrafta işlenenlerle uyumlu olmalıdır.

PARAGRAFIN AKIŞINI BOZAN CÜMLE:

Parçalarda bir konu anlatılırken farklı bir düşünce veya konunun farklı bir yönü bir cümle hâlinde araya girer. Bu durumda paragrafın akışı bozulur.

PARAGRAFTA CÜMLELERİN YERİNİ

DEĞİŞTİRME:

Paragrafların akışıyla ilgili cümlelerdir. Bu konuda çıkan sorularda paragrafı oluşturan cümlelerin yerleri değiştirilir.

PARAGRAFTA SORU:

Paragrafın seçeneklerde verilen hangi sorunun cevabı olduğu sorulur.

FİLLER

Haber (Bildirme) kipleri, zaman anlamı taşıyan kiplerdir. Geniş Zaman, şimdiki zaman, gelecek zaman, görülen geçmiş zaman, öğrenilmiş geçmiş zaman başlıkları altında incelenir.

YAZIM KURALLARI

Bir dili kullanırken yazıda ve söyleyişte kişiden kişiye farklı anlamlar oluşmaması için belirlenen ve herkes tarafından benimsenen kurallardır.

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Duygu ve düşüncelerimizi daha açık ifade etmek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak amacıyla kullandığımız işaretlere "noktalamalar" denir. Üç nokta, soru işareti ve ünlem işareti başlıkları bu temanın konularındandır.

CÜMLEDE ANLAM

NEDEN-SONUÇ CÜMLESİ:

Bir eylemin hangi gerekçeyle veya hangi sebeple yapıldığını bildiren cümlelere denir.

AMAÇ-SONUÇ CÜMLELERİ:

Eylemin hangi amaca bağlı olarak gerçekleştirildiğini belirttiği cümlelere denir.

KOŞUL-SONUÇ CÜMLELERİ:

Bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin, başka bir olay veya duruma bağlı olduğunu belirten cümlelere denir.

A. SÖZCÜKTE ANLAM

a. Eş Anımlı (Anlamdaş) Sözcükler

► Yazılış ve okunuş olarak farklı, anlam olarak aynı olan kelimelerdir. Bu kelimeler birbirinin yerine kullanılabilir.

- Bana verdiği cevap, beni çok tatmin etmedi.

Bana verdiği yanıt, beni çok tatmin etmedi.

Bu cümlelerde kullanılan "cevap" ve "yanıt" kelimeleri aynı anlama gelen kelimelerdir. Birbirinin yerine kullanıldığında cümlenin anlamı değişmez.

Kısa
ve
Net

Uyguluyorum -1

Tabloda verilen sözcüklerin eş anlamlılarını karşlarına yazınız.

siyah	→	kara	9. konuk	→	_____
1. kalp	→	_____	10. fil	→	_____
2. kelime	→	_____	11. kıstas	→	_____
3. mesaj	→	_____	12. model	→	_____
4. orijinal	→	_____	13. yoksul	→	_____
5. dil	→	_____	14. varsil	→	_____
6. hafıza	→	_____	15. enteresan	→	_____
7. uygarlık	→	_____	16. abide	→	_____
8. kırmızı	→	_____	17. adale	→	_____

YAZIYORUM

BİLGİLENIYORUM

Her sözcüğün zıt anlamlısı yoktur. Aynı zamanda olumsuz kelimeler, zıtlık oluşturmaz.

- gelmek - gelmemek

b. Zıt (Karşıt) Anamlı Sözcükler

► Karşıt kavramları karşılayan, birbiriyle çelişen anlamlar içeren sözcüklere "zıt anlamlı" sözcük denir.

Örnek:

- güzel - çirkin
- ince - kalın
- ağlamak - gülmek

Kısa Not

Uyguluyorum - 2

Aşağıda verilen sözcüklerin zıt anlamlarını bulup eş anlamlılar etkinliği şeklinde karşılarına yazınız.

üretim

türetim

9.

özgür

1.

kısa

10.

geç

2.

taban

11.

bulanık

3.

dağınık

12.

hayal

4.

ilkel

13.

tok

5.

yavaş

14.

doğu

6.

dar

15.

ileri

7.

gece

16.

çıkış

8.

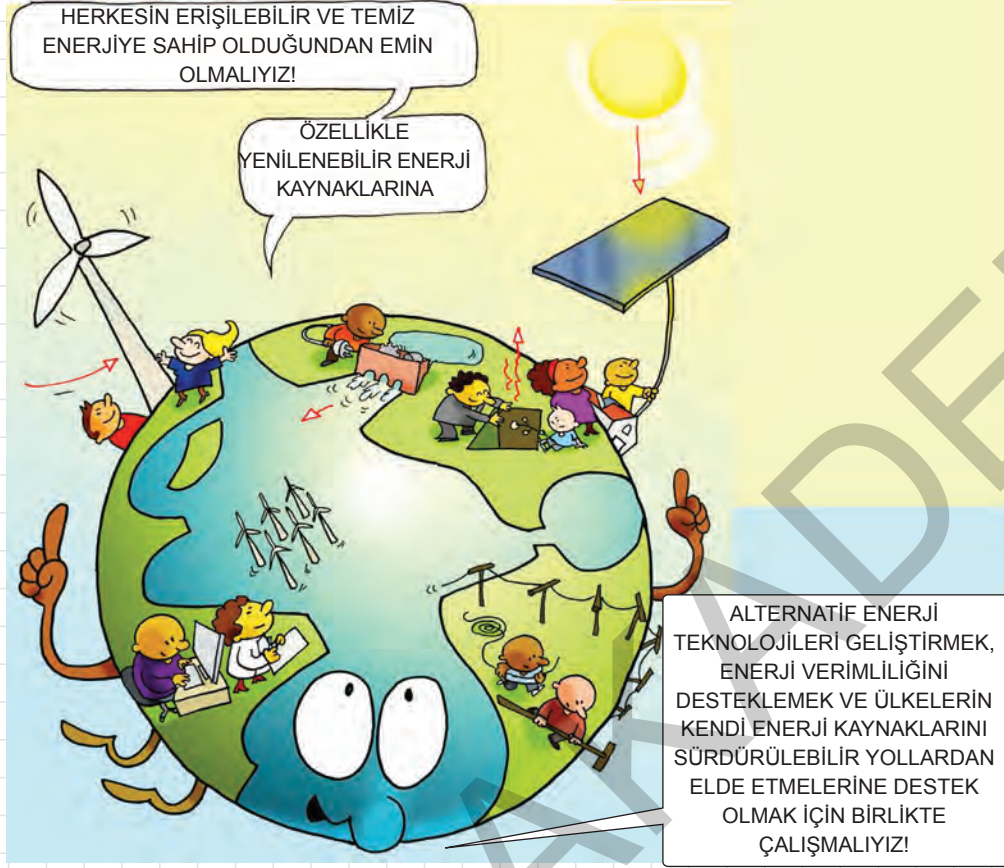
fazla

17.

sıvı

YAZIYORUM

3.

Bu görselin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yenilenebilir ve Temiz Enerji
B) Enerji üretimini artırma yolları
C) Enerji tasarrufu sağlama metotları
D) Dünya üzerinde kullanıma hazır enerji çeşitleri

4.

Bu görselden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) İnsan yaşamının sırrı dengede saklıdır.
B) Nesnelerin küçük ya da büyük oluşu önemli değildir, önemli olan birbirleriyle uyumdur.
C) Hayattaki dengeyi bazen küçücük bir parça, olay ya da nesne sağlar.
D) Dengeyi yakalamak sanıldığı kadar kolay bir şey değildir.

5. Öğretmen fiiller konusunu anlattıktan sonra yaptığı bir etkinlikte verilen cümledeki fiillerin zamanları ile ilgili öğrencilere soru yöneltmiş ve yorumlarını istemiştir.

- Handan, hamamdan geçtik.
- Hiçbirini bulamadık, kendimize hüznler icat ettik.
- Gün ışığındaki hissemize razı olduk.
- Saadetinden geçtik, ümidine razıydık.

Öğretmenin yazdığı cümlelere yapılan yorumlar şöyledir:

A)

Sinan

"Handan, hamamdan geçtik." cümlesindeki "geçtik" sözcüğü geniş zaman eki almıştır.

B)

Çiçek

"Gün ışığındaki hissemize razı olduk." cümlesindeki "razı olduk" söz öbeği cümleye başkasından duyulma anlamı katmıştır.

C)

Ali

"Hiçbirini bulamadık, kendimize hüznler icat ettik." cümlesindeki "icat ettik" söz öbeği cümleye eylemin her zaman yapıldığı anlamını katmıştır.

D)

Zeynep

"Saadetinden geçtik, ümidine razı olduk." cümlesinde "razı olduk" söz öbeğindeki zaman eki cümleye bilinen/görülen geçmiş zaman anlamı katmıştır.

Buna göre doğru yorumu yapan öğrenci aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sinan

B) Çiçek

C) Ali

D) Zeynep

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemi istek kipiyle çekimlenmiştir?

- A) Kitaplarını daha dikkatli kullanmalısın.
B) Kırmızı kalemin ucu kırılmış.
C) Başka bir defter daha vereyim sana.
D) İsraf etmemeye dikkat etmeliyiz.

7.

1. geldi
2. sorsam
3. yazmam
4. durma
5. koşuyor
6. düşünmeli

Numaralanmış eylemler kiplerine göre aşağıdakilerin hangisinde doğru gruptandırılmıştır?

Haber kipleri

Dilek kipleri

A) 1, 4, 5

2, 3, 6

B) 1, 3, 5

2, 4, 6

C) 2, 3, 6

1, 4, 5

D) 3, 4, 5

1, 2, 6

8.

Kızım sen sen ol, sakın başaramayacağın, üstesinden gelemeyeceğin bir işe kalkışma! Büyüklerine karşı saygılı ol! Küçüklerine de sevgi göster, onları sakın incitme!

Ayten Hanım kızına öğüt verirken kurduğu cümlelerde aşağıdaki kiplerden hangisini kullanmıştır?

A) Gereklilik kipi

B) Dilek-şart kipi

C) İstek kipi

D) Emir kipi

KİŞİSEL GELİŞİM

SÖZCÜKTE ANLAM

Sözcük Gruplarında Anlam

DEVİMLER:

Gerçek anlamından farklı bir anlam taşıyan ve çekici bir anlatım özelliğine sahip olan kalıplaşmış söz öbeklerine denir.

ATASÖZLERİ:

Halkın ortak ürünü olan, halkın olaylar ve durumlar karşısında edindiği tecrübe ve gözleme dayalı, öğüt verici nitelikte özlü, kısa, çarpıcı kalıplaşmış cümlelerdir.

YANSIMA SÖZCÜKLER:

İnsanların doğada duyduğu sesleri taklit edip türettikleri sözcüklerdir.

İKİLEMELER:

Anlamı pekiştirmek için kalıplaşmış şekilde arka arkaya söylenen söz öbeklerine ikileme denir.

HİKÂYENİN UNSURLARI ANLATICI TÜRLERİ

HİKÂYENİN UNSURLARI:
Bir hikâyede olay, kişiler, yer ve zaman hikâyenin unsurlarını teşkil eder.

ANLATICI TÜRLERİ:

Olaya dayalı metinlerde hâkim bakış açısı, kahraman bakış açısı, gözlemci bakış açısı şeklinde üç tür anlatıcı vardır.

FİİLLER

FİİLLERDE ANLAM KAYMASI:

Bir cümlede fiilin aldığı kip veya zaman ekleyle cümlenin anlamındaki zaman veya kiptin farklı olmasına denir.

ZARFLAR

Sıfatlar, fiilsileri ve bazen de kendilerine benzeyen sözcükleri zaman, durum, miktar, yer, yön ve soru bakımından belirten sözcüklerdir.

YAZIM KURALLARI

Bir dili kullanırken yazıda ve söyleyişte kişiden kişiye farklı anlamlar oluşmaması için belirlenen ve herkes tarafından benimsenen kurallardır.

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Duygu ve düşüncelerimizi daha açık ifade etmek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak amacıyla kullandığımız işaretlere "noktalama işaretleri" denir.

METİN TÜRLERİ

BİYOGRAFI:

Tanınmış, ün bırakmış kişileri tanıtmak amacıyla yazılan yazılara denir.

OTOBİYOGRAFI:

Bir insanın, kendi hayatını kendisinin yazdığı eserlere denir.

CÜMLEDE ANLAM

ÖZNEL ANLAMLI CÜMLELER:

Söylenen kendi düşüncesini, duygusunu veya beğenisini içeren cümlelere denir.

NESNEL ANLAMLI CÜMLELER:

Doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye göre değişiklik göstermeyen, kanıtlanabilir cümlelerdir.

KARŞILAMA CÜMLELERİ:

Birden fazla varlık, kavram ya da durumun benzerlik, farklılık, üstünlük vb. durumlarının karşılaştırıldığı cümlelerdir.

DOĞRUDAN ANLATIM CÜMLELERİ:

Başkasına ait bir sözün hiç değiştirilmeden aktarılmasına denir.

DOLAYLI ANLATIM CÜMLELERİ:

Başkasına ait bir sözün hiç değiştirilmeden aktarılmasına denir.

A. SÖZCÜKTE ANLAM

a. Sözcük Gruplarında Anlam

Deyimler:

► Söze güzellik katmak ve anlatımı güçlendirmek için birden çok sözcüğün genellikle mecaz anlama gelecek biçimde kaynaşmasıyla oluşan sözlere "deyim" denir.

- Ağızdan yel alsın, o nasıl söz öyle?

Bu cümledeki altı çizili deyim, olumsuz durumlardan bahsederken olmasından korktuğumuz sözler için kullanılır.

- Genç adam babasının geldiğini görünce tabanları yağladı.

Bu cümledeki altı çizili deyim, hızlıca koşarak kaçmak anlamında kullanılan bir deyimdir.

Uyguluyorum - 1

Aşağıdaki deyimlerin anlamlarını yazınız.

1.	Dananın kuyruğu kopmak	Beklenen ya da korkulan sonucun gerçekleşmesi
2.	Aba altından sopa göstermek	
3.	Fikir yürütmek	
4.	Gafil avlanmak	
5.	Hakkını vermek	
6.	Isıtıp ısıtıp önüne koymak	
7.	Açığa çıkmak	
8.	Haddini bildirmek	
9.	Işık tutmak	
10.	Jetonu geç düşmek	
11.	Neye uğradığını bilememek	
12.	Tadında bırakmak	
13.	Üç buçuk atmak	
14.	Gazel okumak	
15.	İcat çıkarmak	
16.	Vara yoğa karışmak	
17.	Vakit öldürmek	
18.	Tadı damağında kalmak	
19.	Lafı ağızda gevelemek	
20.	Söz yetiştirmek	

1. Tabloda verilen cümlelerdeki altı çizili kelimeleri inceleyiniz. Yazımı doğru olanlar için yay ayrıçla belirtilen yerlere "D", yanlış olanlar için "Y" yazınız.

	D	Y
1. Gazeteciliğe başladığımda birçok <u>yalnış</u> yaptım.		
2. Avuçlarında sakladığı <u>bir şeyi</u> göstermek istiyor.		
3. <u>Herhangi</u> bir aksaklığın olmadığı zamanlarda keyifleniyor.		
4. Hep bir aynılık göze çarpsada iç dünyası gelişme gösteriyor.		
5. Köşkte birçok bahçe var, yalnız bunda bir farklılık var.		
6. Tadı varmı böyle bir yerde yaşamanın?		
7. Oyuncuların <u>her biri</u> üstün çaba gösteriyor.		
8. <u>Birtakım</u> romanlarda çevre çok detaylı anlatılıyor.		

Bu çalışma kağıdındaki soruyu doğru yapan öğrencinin kaç tane "D" işaretlemiş olması gerekir?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6

2. • Sayılar ticari işlemlerin dışında ayrı yazılır.
• Sayılara getirilen ekler kesme işaretiyle ayrılır.
• Büyük sayıların yazımında sıfırlı kısımlar yazıyla gösterilebilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu kurallardan herhangi birini örneklemez?

- A) Okulların kapanmasına sadece on beş gün kaldı.
B) Bilgi yarışmasında sınıfımız 2'nci oldu.
C) 15 bin yeni girişimciye teşvik başvurusu imkânı sağlandı.
D) Ablam iki hafta sonra okuldan eve dönecek.

3. (I) Bu sitede taşındık taşınalı annem de bir durgunluk var. (II) Eski neşesi kayıp oldu. (III) Hayallerinde ki eve kavuştu ama nedense hiç mutlu değil. (IV) Oysa ki ne çok istemişti buraya taşınmayı.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV

4. Tarih bildiren rakamlardan sonra gelen ekler kesme işaretiyle ayrılır.

Ara yönler her zaman bitişik yazılır.

Belirli bir tarihi anlatan ay ve gün adları büyük harfle yazılır.

Güneş dünya ay astronomi terimi olarak kullanıldığında büyük yazılır.

Aşağıdakilerin hangisinde kutucuklardaki yazım kurallarından herhangi biriyle ilgili bir yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Türkçe sınavı 17 Mayıs 2021 de yapılacakmış.
B) Yaralıyı bölgenin kuzeydoğusunda bulmuşlar.
C) Sen benim dünyamı aydınlatan güneşimsin.
D) 18 Haziran sabahını hep hatırlayacağım.

SÖZ SANATLARI

KİŞİLEŞTİRME:

İnsana ait özelliklerin insan dışındaki varlıklara aktarılmasıyla gerçekleştirilen mecazlı bir anlatım özelliğidir.

KONUŞTURMA:

Kişileştirilen canlı ya da cansız varlıkların konuşTURULmasına denir.

BENZETME:

Zayıf olan bir varlığın güçlü olan bir varlığa herhangi bir yönüyle benzetilmesidir.

ABARTMA:

Bir özelliğin ya da durumun olduğundan daha büyük ya da daha küçük gösterilmesidir.

ALTI ŞAPKALI DÜŞÜNME TEKNİĞİ:

İnsanların farklı yöntemlerle düşünme ve kavrama yeteneklerini geliştiren bir tekniktir.

ŞİİRDE TEMA:

Şiirde iletilmek istenen mesajın tema denir.

ŞİİRDE KONU:

Şiirle somutlaştırılan temaya konu denir.

YAZIM KURALLARI

Bir dili kullanırken yazıda ve söyleyişte kişiden kişiye farklı anlamlar oluşmaması için belirlenen ve herkes tarafından benimsenen kurallardır.

EK FİİL

İsim ve isim soylu sözcüklere eklenerek onları yüklem yapmak, çekimlenmiş (basit zamanlı) fiillere eklenerek onları birleşik zamanlı yapmak ek fiilin görevleridir.

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Duygu ve düşüncelerimizi daha açık ifade etmek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak amacıyla kullandığımız işaretlere "noktalama işaretleri" denir. Tek tırnak işareti, yay ayraç, köşeli ayraç, kesme işareti başlıkları bu temanın konularındandır.

A. SÖZ SANATLARI

a. Kişileştirme (Teşhis)

► İnsan dışındaki varlıklara insana ait özellikler vermeye “kişileştirme” denir.

- Ağaçlar yol boyunca beni selamlıyordu.

Ağaçlara selamlama özelliği verdiğimizde yani onlara insana ait bir özellik kattığımızda kişileştirme yapmış oluruz.

Kısa
Net

Uyguluyorum - 1

Aşağıdaki örneklerde kişileştirilen varlıkları bulunuz.

Bir bulut gezer yayla yayla Anadolu'yu
Bir baştan bir başa selam götürür

bulut

1.

Ey suyun sesinden anlayan bağlar,
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi?

2.

Bir bahar sabahının karanlığında ıssız
Gökte diz çökmüş iki titrek ışıklı yıldız.

3.

Rüzgâr uyumuş, ay gülüyor; her taraf ıssız.

4.

Köpekler, bir sırrı saklar gibi bakıyordu yüzüme.

5.

İçmiş gibi geceyi bir yudumda
Göğün mağrur bakışlı bulutları

6.

Bir yağmur başlar ya inceden ince
Bak o zaman topraktaki sevince

7.

Renkler başkalaştı gün ortasında
Koyu bir karanlık öptü denizi

8.

Aynalar, bakmayın yüzüme dik dik
İşte yakalandık, kelepçelendik

9.

Haliç'te bir vapuru vurdular dört kişi
Demirlenmişti, eli kolu bağlıydı, ağlıyordu

10.

Dinle yolcu, bu ses onun sesidir
Sinsi adımlarla akşam yürüyor

11.

Besbelli her saat artar kederi
Belki de yüreği yara dağların

12.

Gül hasretinle yollara tutsun kulağını
Nergis gibi kıyamete dek çeksin intizar (intizar: bekleme)

13.

Bütün kusurumu toprak gizliyor
Merhem çalıp yaralarım düzlüyor

14.

Yarın sabah erken uyan
Ben yıldızıma söyledim
Işıklar serpecek üzerine
Nur içinde uyanacaksın

6.

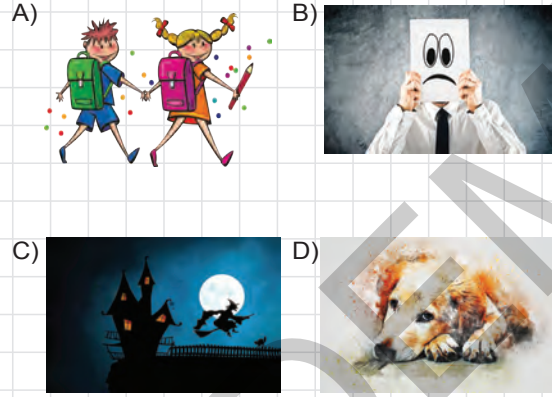
Bu görseli çizen sanatçının aşağıdaki kişilik özelliklerinden hangisini yansıttığı söylenebilir?

- A) Tarafsız
B) Duygusal
C) Yenilikçi
D) Kontrollü

7. Aşağıdakilerin hangisi kontrollü bir yaklaşımı ifade eder?

- A) Kötü haberlerin kanatları vardır, iyi haberlerin ayakları bile yoktur. (M. Cavendish)
B) Kral olsun, köylü olsun evinde huzura kavuşan dünyanın en mutlu insanıdır. (H.P. Petain)
C) Gençliğin parlak sözlüğünde başarısızlık diye bir kelime yoktur. (Bulwer Lytton)
D) Konuşmadan önce düşün, hareket etmeden önce ölç. (Shakespeare)

8. Aşağıdaki görsellerden hangisi iyimser bir sanatçı tarafından çizilmiş olabilir?

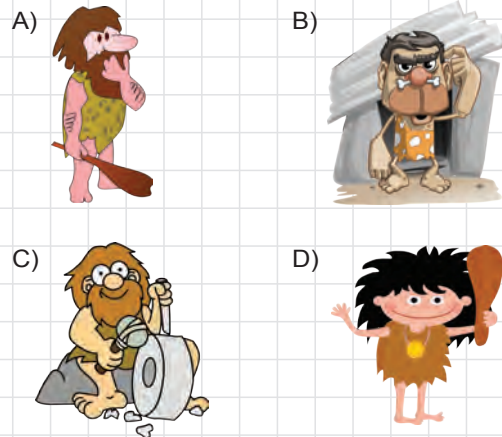

9. Hayat ne kendiliğinden iyi ne de kendğinden kötüdür. Onu iyilikle de kötülükle de buluşturan sizlersiniz. Bir gün yaşasanız her şeyi görmüş sayılırsınız. Bir gün bütün günlerin eşidir. Başka bir gündüz, başka bir gece yok ki... Atalarımızın gördüğü, torunlarımızın göreceği hep bu güneş, bu ay, bu yıldızlar, bu düzendir.

Bu metnin yazarının tutumuyla ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

- A) Tarafsızdır
B) İyimserdir
C) Kötümserdir
D) Yenilikçidir

10. Aşağıdaki görsellerin hangisi yenilikçi bir kişiliği yansıtır?

A. KURGUSAL VE GERÇEKÇİ METİNLER

a. Kurgusal Metinler

- ▶ Amaç bilgi vermek değildir. Okuyucuda estetik zevk, sanat zevki uyandırmak için yazılır.
- ▶ Kurgusal metinler öznedir. Dolayısıyla bu metinlerde anlatılanların doğruluğu ya da yanlışlığı önemli değildir. Kanıtlanma ihtiyacı yoktur.
- ▶ Kurgusal metinler kişiden kişiye farklı yorumlanabilir. Ayrıca farklı zamanlarda okunduğunda da farklı yorumlanabilir.
- ▶ Kurgusal metinlerde yazarın hayal gücü devreye girer.
- ▶ Kurgusal metinlerde asıl amaç ispatlamak değil sezdirmektir.
- ▶ Kurgusal metinlerde sözcükler mecaz anlamlarıyla kullanılabilir. Bu metinlerde kullanılan sözcükler günlük anlamlarından farklı anlam kazanabilir.
- ▶ Hikaye, roman, masal, fabl, destan... kurgusal metinlerdendir.

Örnek:

1. Alaaddin, sihirli lambası ve uçan halısıyla Bağdat semalarında sabaha kadar dolaşmış.
2. Kötü kalpli kraliçe, aynaya her gece kendisinden daha güzel birinin olup olmadığını sormuş.

b. Gerçekçi Metinler

- ▶ Amaç bilgi vermektir.
- ▶ Nesnedir, kişiye göre değişmeyen düşünceleri aktarır. Ya da doğruluğu ve yanlışlığı ispatlanabilir.
- ▶ Sözcükler genellikle gerçek ya da terim anlamlarıyla kullanılır.
- ▶ Makale, deneme, biyografi, otobiyografi, anı, günlük, fıkra, eleştiri... gerçekçi metin türlerindedir.

Örnek:

1. Annem, doğum günü için kendisine aldığım elbiseyi çok beğendi ve bana minnetle sarıldı.
2. Yıllar sonra evime gelen okul arkadaşlarımdan neredeyse hiç değişmediğini görünce şaşırımdım.

2. Sütun Grafiği

► Sütun grafiği; çeşitli yöntemlerle toplanan verilerin sonuçlarının sütun şeklindeki grafik ile gösterilmesidir. Bu tip grafiklerde gösterilmek istenen değerler sütun veya çubuklarla ifade edilir. Dikey ve yatay çizgiler çizilir ve eşit aralıklarla bölünür. Karşılaştırılacak değerler bu aralıklar üzerinde işaretlenir.

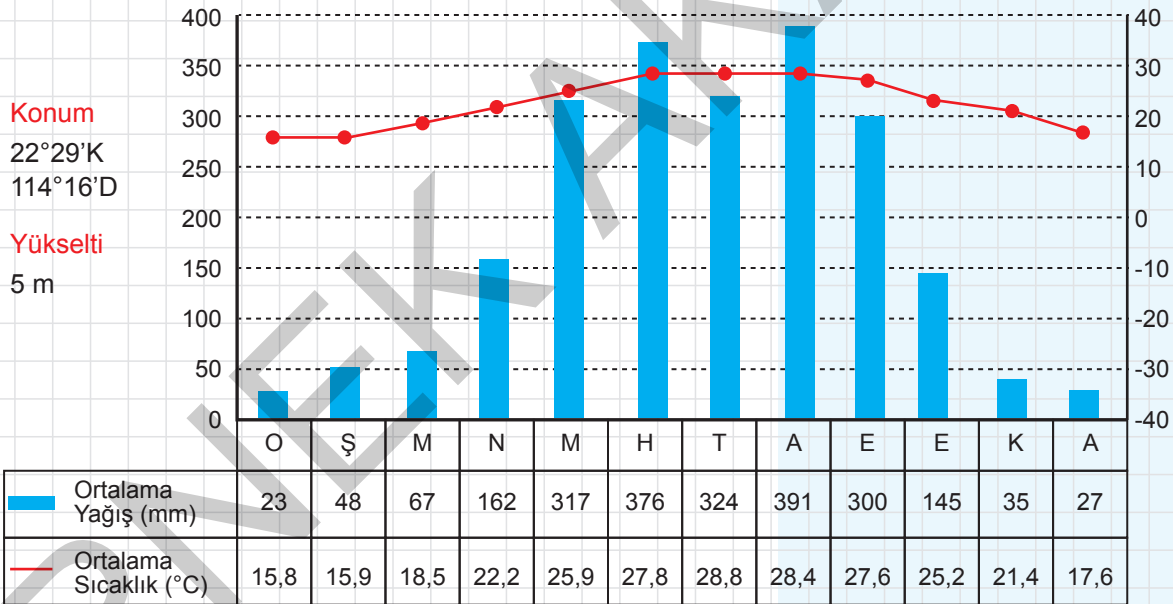
Sütun grafiğinin kullanıldığı alanlar şunlardır,

1. Ürün hasılatlarının yıllara göre dağılımı,
2. Fabrikada üretilen ürünlerin üretim miktarları (ay veya yıla göre),
3. Bir kentte ya da ülkede yıllara bağlı yağışlar,
4. Bir okuldan mezun olan öğrenci sayısının yıllara göre dağılımı,
5. Ülkeler arası üretim karşılaştırması,

Sütun grafiği bunların dışında pek çok alanda kullanılır.

Grafik: Hong Kong'un (Çin) Sıcaklık ve Yağış Grafiği

Kaynak: Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO)

YAZIYORUM

3. Çizgi Grafiği

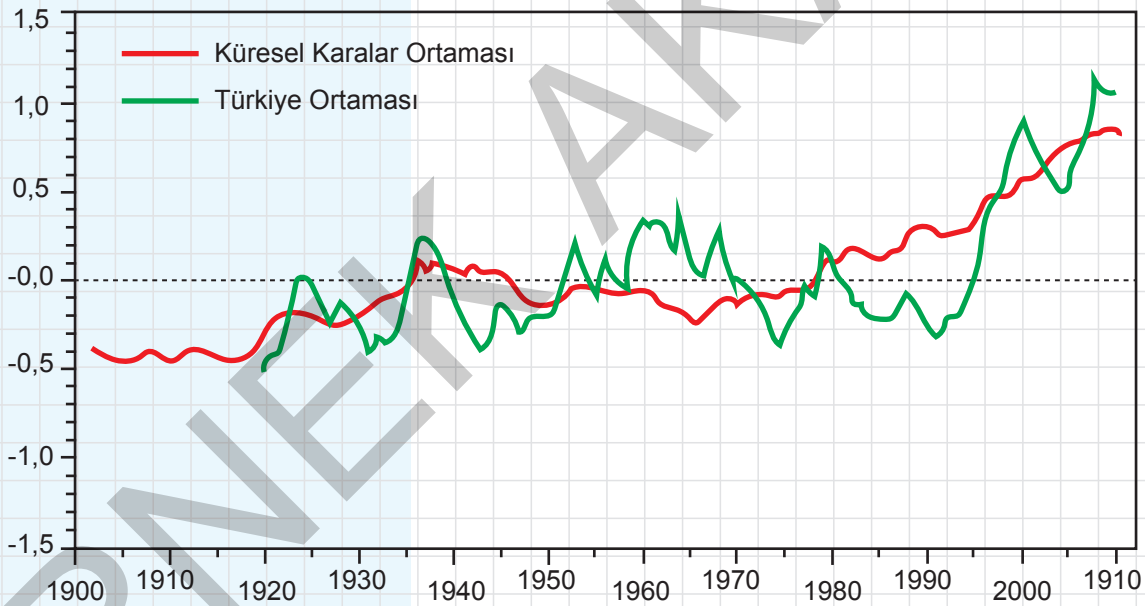
► Anket, istatistik gibi araştırma sonuçlarını gösteren, tüm verilerin bir çizgi üzerinde kesiştiği grafik türüdür. Çizgi grafiğinde artan ve azalan değerler net olarak izlenebilir.

Çizgi grafiğinin kullanıldığı alanlar şunlardır:

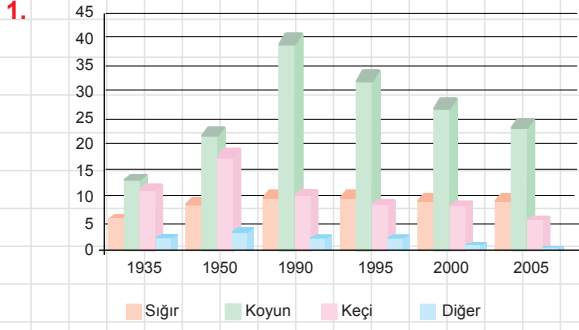
1. Meteorolojide,
2. Okullarda, mühendislikte,
3. Fiziksel ve kimyasal olayların yorumlanmasında,
4. Para piyasalarında,
5. Borsadaki değerlerin gösterilmesinde,

Bunların dışında pek çok alanda bu grafiğin kullanıldığını görüyoruz.

Grafik: Sıcaklık Anomalisi (°C)

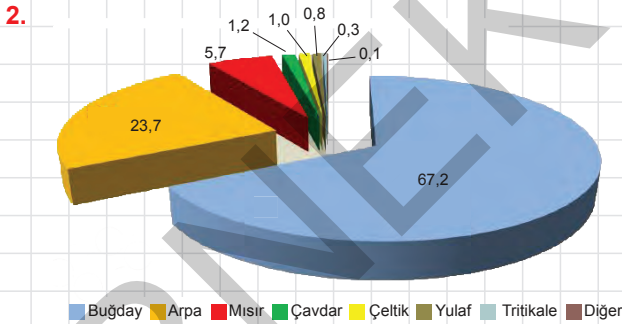

YAZIYORUM

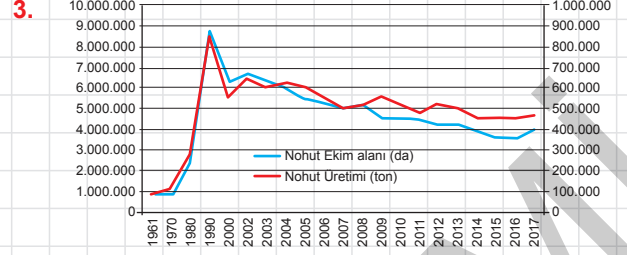
Yukarıdaki tabloda Çukurova'da yetiştirilen büyük ve küçük baş hayvanların yıllara göre dağılımı verilmiştir. Bu tablodan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Sığır yetiştiriciliğinde başlangıçtan itibaren artma ya da azalma olmamıştır.
- B) Keçi yetiştiriciliği 1950'den itibaren azalmaya başlamıştır.
- C) Koyun yetiştiriciliği 1990 yılına kadar artmıştır.
- D) Bölgede en çok koyun yetiştirilmektedir.

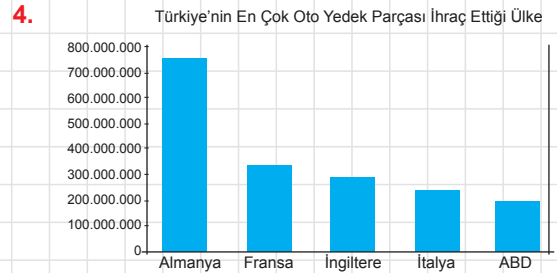
Yukarıdaki grafikte ülkemizde çeşitli tarım ürünlerinin üretim miktarı verilmiştir. Bu grafikten aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Çavdar üretiminin yulaf üretiminden fazla olduğu
- B) Buğday üretiminin diğer ürünlerin toplamından fazla olduğu
- C) Mısır üretiminin her geçen yıl arttığı
- D) Buğdaydan sonra en çok üretilen ürünün arpa olduğu

Yukarıdaki tabloda ülkemizde nohut ekim alanları ve üretilen nohut miktarı verilmiştir. Buna göre bu tablodan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

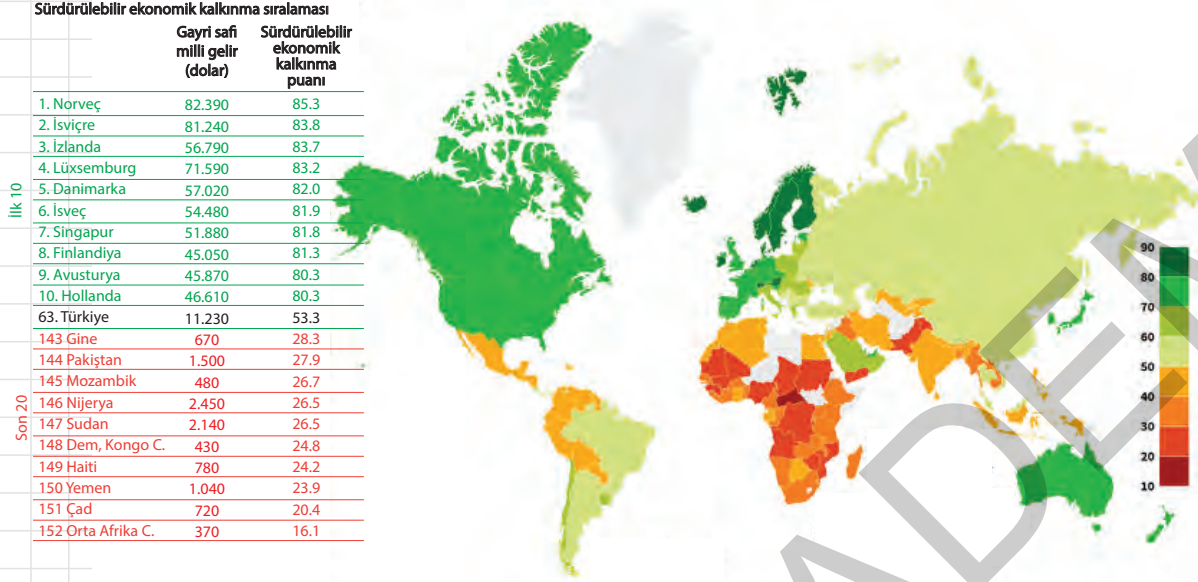
- A) Üretim artışının en yüksek olduğu yıllar 1970-1990 yılları arasındır.
- B) 1990'lı yıllardan sonra üretim hep düşmüştür.
- C) 2014'ten itibaren nohut üretiminde önemli bir artış ya da azalma olmamıştır.
- D) 1990-2000 yılları arasında hem ekim alanı hem de üretim azalmıştır.

Yukarıdaki tabloda, ülkemizde üretilen ve çeşitli ülkelere satılan oto yedek parça miktarı ve ülkelere göre dağılımı verilmiştir. Buna göre aşağıdakilerin hangisi bu tabloda gösterilenlerden çıkarılabilir?

- A) ABD'ye yapılan ihracat, İtalya'ya yapılandan fazladır.
- B) İngiltere'ye yapılan ihracat, İtalya ve ABD'ye yapılanın toplamından fazladır.
- C) En çok ihracat Asya ülkelerine yapılmaktadır.
- D) Almanya'ya yapılan ihracat, Fransa ve İngiltere'ye yapılanın toplamından fazladır.

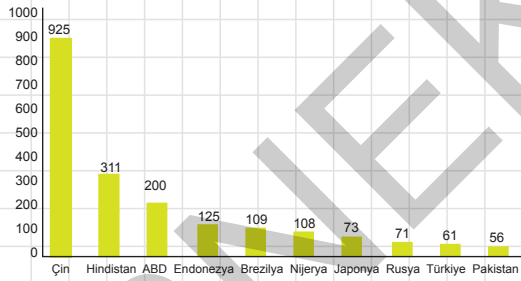
5.

Yukarıdaki grafikte ülkelerin sürdürülebilir ekonomik kalkınma sıralaması verilmiştir. Bu grafikten aşağıdakilerin hangisi kesinlikle çıkarılamaz?

- A) Avrupa ülkeleri, sürdürülebilir ekonomi açısından oldukça iyi durumdadır.
 B) Dünya genelinde ekonomik durum açısından en kötü ülkeler Afrika ülkeleridir.
 C) Türkiye, sürdürülebilir ekonomik kalkınma bakımından Avusturya'nın gerisindedir.
 D) ABD, sürdürülebilir ekonomik kalkınma bakımından en iyi durumdaki ülkedir.

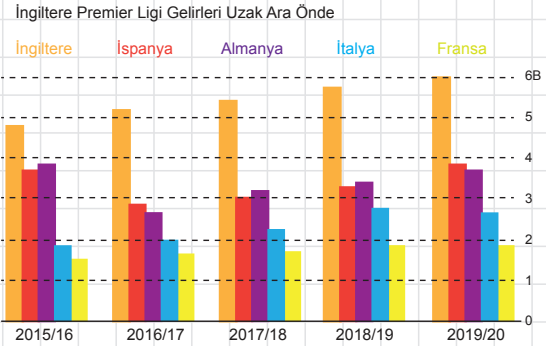
6.

Yukarıdaki grafikte çeşitli ülkelerin tarım üretimleri ve bunların karşılaştırması verilmiştir. Bu grafikten aşağıdaki sonuçların hangisi çıkarılamaz?

- A) ABD'deki tarım ürünleri üretimi Brezilya'ninkinin iki katından fazladır.
 B) Çin'in tarım ürünleri üretimi Türkiye'ninkinin 10 katından fazladır.
 C) Hindistan, Çin'den sonra Dünya'daki en büyük tarım üreticisidir.
 D) Japonya'daki tarım ürünleri üretimi Türkiye'den fazladır.

7.

Yukarıdaki tabloda çeşitli ülkelerin futbol liglerinin yıllara göre gelir dağılımı verilmiştir. Buna göre bu tablodan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) En çok geliri İngiltere ligi elde etmiştir.
 B) En büyük rekabet İspanya ve Almanya lig gelirleri arasında görülmektedir.
 C) İtalya ligi gelirleri 2015/16'dan itibaren her yıl azalmıştır.
 D) En az gelire sahip olan Fransa ligidir.

A. FİLDE YAPI

► Fiiller; basit, türemiş ve birleşik fiiller olmak üzere üç farklı yapıda bulunur.

a. Basit Yapılı Fiiller

► Yapım eki almamış fiillerdir. Yapım eki almadıkları için eylem kökü durumundadır ve bu eylemler sadece çekim (şahıs eki, kip eki) eklerini alır.

Örnek:

- Düğün için aldığı kıyafetleri giydi. → giy-di eylemi kök üzerine haber kipi almıştır. Bu nedenle basit yapıdır.

Kısa
ve
Net

uyguluyorum -1

Aşağıdaki eylemlerin ek ve kök ayrımını yaparak basit yapıları olanların karşısına "✓" işareti koyunuz.

geliyorsunuz

gel - iyor - sunuz

Fiil kökü - şimdiki zaman
kipi - 2. çoğul kişi

bakıştık

gördüm

geleceksin

kovalıyor

sulamışlar

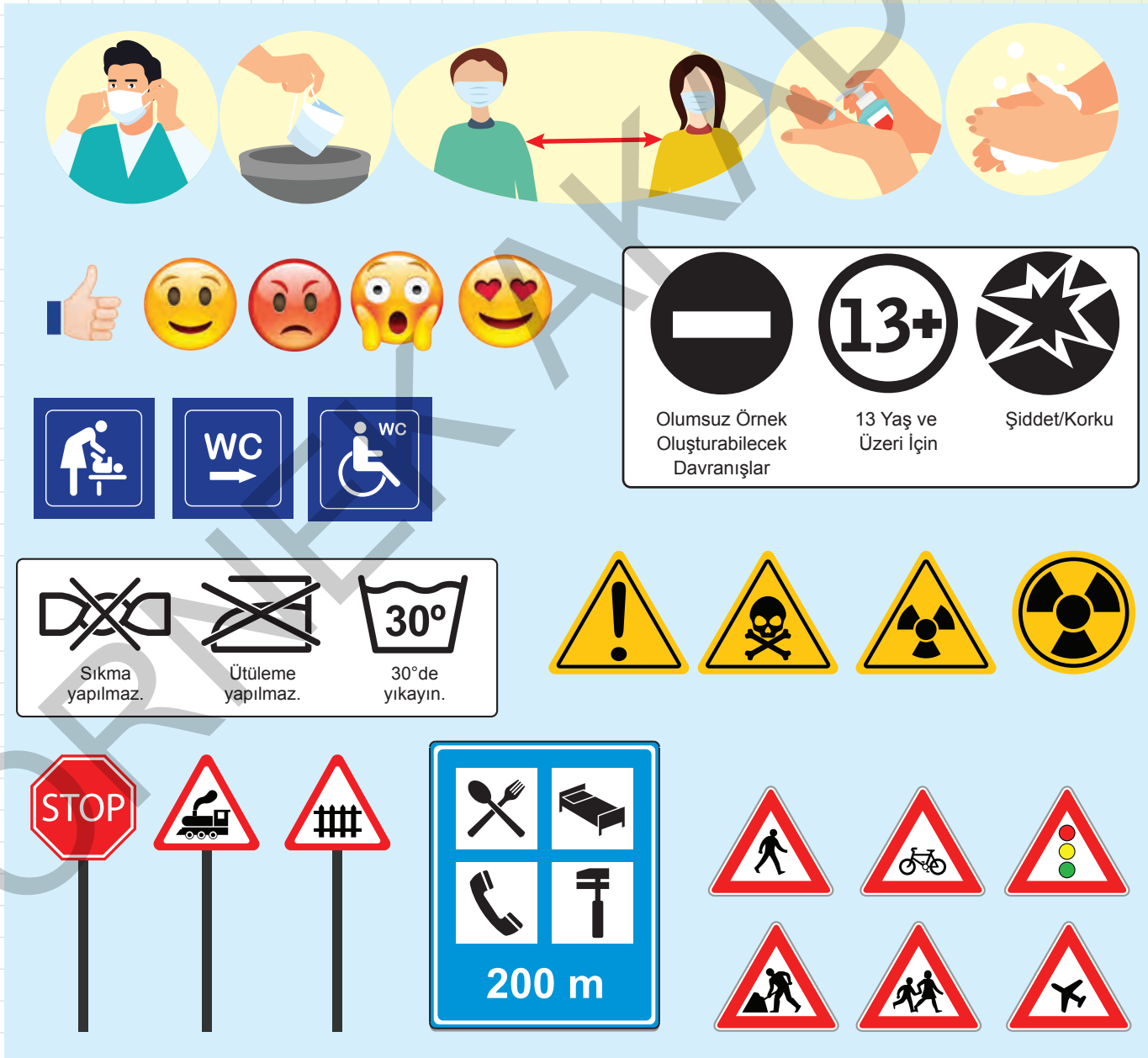
bıraktım

akar

yollamalı

A. GÖRSEL OKUMA, YORUMLAMA

- Görsel, yazılı metinlerin dışında kalan resim, fotoğraf, afiş, sembol, şekil, işaret, harita, tablo, grafik, karikatür gibi görsel unsurlar içeren tüm öğelere verilen genel bir isimdir. Yazılı metin dışındaki bu öğeleri anlamlandırma ve yorumlama işine de görsel okuma denir.
- Herhangi bir yazılı metin bulunmasa dahi çeşitli bilgilerin resimler ve çizgiler yoluyla aktarıldığı bu tür görseller anlatımı da önemli ölçüde etkiler, hatta kimi zaman daha etkili bir anlatım sunar.
- Teknolojik aygıtlardaki semboller, trafik levhaları, televizyondaki akıllı işaretler, çeşitli AVM'lerde kullanılan yön levhaları günlük yaşamda her an karşımıza çıkan görsellerdendir.

Kısa
ve
Net

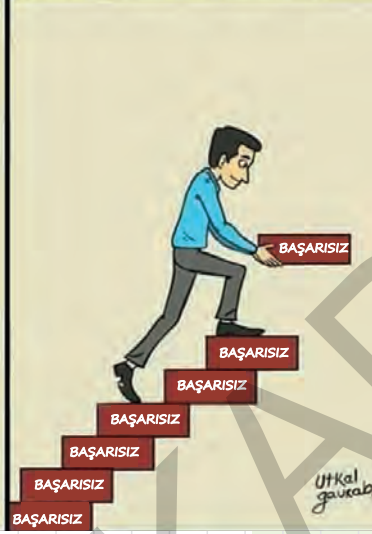
Uyguluyorum -1

Aşağıdaki görsellerin sizde nasıl bir duygu ya da düşünce oluşturduğunu altlarındaki boşluklara yazınız.

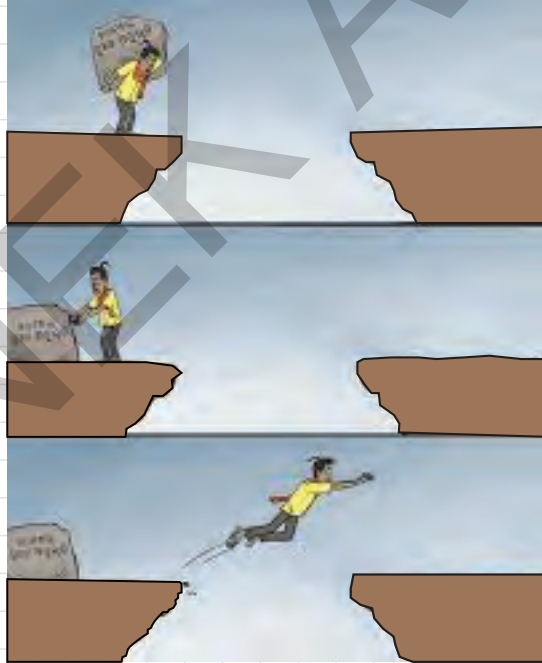
BAŞARISIZ İNSAN

BAŞARILI İNSAN

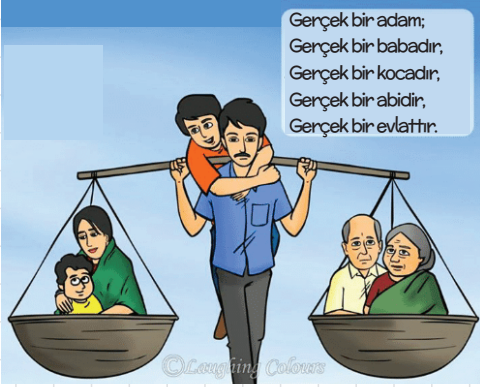

1.

2.

1.

Bu görseldeki adamla ilgili aşağıdaki çıkarımların hangisi yapılamaz?

- A) Ailesi ve anne babası arasında denge kurar.
- B) Bütün sorumluluklarını usta bir şekilde taşır.
- C) Gerekliğinde yakınlarına sırt çevirmeyi bilir.
- D) Sorumluluklarından dolayı şikayet etmez.

2.

Bu görselde aşağıdakilerin hangisi anlatılmaya çalışılmıştır?

- A) İnsanların ağaçlara karşı ne kadar duyarlı olduğu
- B) Kimi insanların doğaya karşı ilgisiz olduğu
- C) İnsanların çoğunlukla doğayı yok ettiği için daha azıyla yetinmek zorunda kaldığı
- D) Doğa, insanlar tarafından zarara uğratıldığı için kuşların yaşayacak yer bulamadığı

3.

Bu görselde vurgulanan düşünce aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Medyanın, asıl göstermesi gereken görüntüleri yansıtmadığı
- B) Medyanın doğaya karşı duyarlı olduğu
- C) Kuraklığın medya tarafından yeterince işlenmediği
- D) Medya mensuplarının iyi yetişmiş kişiler olduğu

4.

Bu görselde Anneler Günü ile ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

- A) İnsanlar Anneler Günü'nde annelerine gerekli ilgiyi göstermektedir.
- B) Anneler, bu günü büyük bir merakla beklemektedir.
- C) İnsanlar, Anneler Günü'nde gösterdikleri ilgiyi diğer günlerde de göstermektedir.
- D) İnsanlar, Anneler Günü'nde annelerini sosyal medya aracı olarak kullanmaktadır.

5.

Bu görselde vurgulanmak istenen asıl düşünce aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Su kaynaklarının giderek azaldığı
- B) İnsanların sosyal medya yüzünden temel ihtiyaçlarını bile unuttuğu
- C) İnsanların sosyal medyaya yoğun ilgi gösterdiği
- D) Başkalarından farklı düşünen kişilerin her zaman başarılı olacağı

6.

Aşağıdakilerin hangisi bu görselden çıkarılabilecek sonuçlardan biri değildir?

- A) İnsanlar ağaçları yok ettikleri halde bu gerçeği gizlemeye çalışmaktadır.
- B) Kesilen ağaçlar yerine yenileri dikildiği için büyük bir çevre sorunu yoktur.
- C) Fabrika atıkları havayı kirletmektedir.
- D) Medya mensupları çok çalışmaktadır.

7.

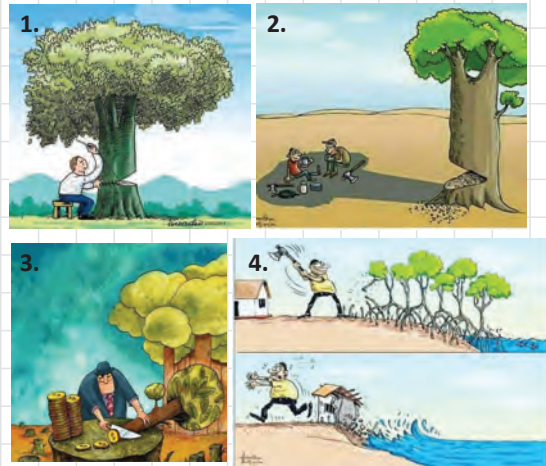

Aşağıdakilerin hangisi bu görselde anlatılmak istenenle uyuzmaz?

- A) Bir işte bizi mükemmelere ulaştıran şey daha önce yaptığımız yanlışlardır.
- B) Karşımıza çıkan her gösteri büyük bir emeğin ürünüdür.
- C) Hata yapmaktan korkan insan, hiçbir şey yapamaz.
- D) Yanlış yaptığımız bir işte ısrar etmek bizi başarıya götürmez.

8.

Aşağıdaki görsellerden hangisi verdiği mesaj bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

1. Aşağıdaki tabloda anı ile günlük arasındaki benzerlik ve farklılıklar verilmiştir.

Anı ile Günlük Arasındaki Benzerlikler ve Farklılıklar	B	F
1. Günlükte günü gününe yaşanan olaylar anlatılırken anıda geçmişteki bir olay da anlatılabilir.	☐	☐
2. Anıda da günlükte de anlatılan olayın mutlaka yaşanmış olması gerekmektedir.	☐	☐
3. Günlük genelde yazan kişiyi ilgilendirir ama anılarda başkalarının yaşamına dönük kesitler de bulunur.	☐	☐
4. Günlüklerde düşünceler çok önemlidir. Anılarda bu durum böyle değildir.	☐	☐
5. Günlük belki de yıllar boyu devam eden olaylar zincirini ele alırken günlükler yaşanmış ve bitmiş olaylar üzerine yoğunlaşır.	☐	☐
6. Anı ve günlükte yer ve zaman kavramı çok önemlidir. Yazan kişi bu kavramları atlamaz.	☐	☐
7. Günlüklerde içe dönük bir anlatım söz konusuysen anılarda bu anlatım dışa dönük de olabilir.	☐	☐
8. Her iki yazın türünde deneyimler çok önemli bir yer tutar.	☐	☐

Buna göre benzerlikler hangi satırlarda verilmiştir?

A) 1, 2 ve 5

B) 4, 5 ve 7

C) 5, 7 ve 8

D) 2, 6 ve 8

2. Anı ile günlük arasındaki farklar şöyledir:

- Anılar, yazarların yaşlılık çağlarında yazdıkları ve yaşamları boyunca karşılaştıkları olayları nesnel bir şekilde ortaya koyan yazılardır.
- Anı günlük gibi bir kişinin başından geçen gerçek yaşantılardan kaynaklanan yazı türüdür.
- Günlük yaşanırken anı ise yaşandıktan sonra yazılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi anı türüne ait bir metinden alınmıştır?

- A) Denizden bir süreliğine çıktık, aramızdan bir arkadaşımız yoktu. 10 dakika falan fark etmedik, daha sonra bir çığlık duyduk, denizde biri boğuluyor diye. Hemen etrafa bakmaya başladık. Gördük ki bizim arkadaşımız çırpınıp duruyordu, telaşlanmıştı. O çok açılmış, biz fark etmedik.
- B) Orada 5 minareli camiyi çok merak ettiği için babamla birlikte önce bu camiye gittik. Hemen yakınındaki bir yerde dürüm aldık ve parkta yedik. Dürüm bir anda beni çok eskiye götürmüştü. Adana'da 1969'da henüz ben 7 yaşındayken yediğim ilk dürüm aklıma geldi. Ve bu dürümün tadı da ona çok benziyordu.
- C) Sabah saatlerinde yola çıkmıştık. Yolda yeni açmış ağaçların yemyeşil güzelliği ve cıvılayan kuşların sesleri ile güne başlamıştık. Yolda giderken manzarayı izliyor bir yandan da eski anılara dalıyordum. Ailem ile birlikte yapmış olduğum bu seyahatim oldukça eğlenceli geçiyordu.
- D) Sabah erkenden kalktıktan sonra kahvaltı bile yapmadan çocuğu okula yetiştirmek için evden çıktım. Acele etmemiz gerekiyordu. Oğlumun okul için ilk günüydü ve daha ilk günden okula geç kalmasını istemiyordum. Ama aksilik olur ya. Acele bir işiniz olduğu zaman bütün aksilikler üst üste gelir.